fsv. *Ragmund* (Lundgren) synes vara säkert styrkt, om också sällsynt. Möjligen kunde också namnet *Ingimundr* dölja sig bakom läsningen **uikinmr**. Namnet *Ingimundr* förekommer på U 495. — Huruvida 36—38 **þuʀ** är slutet av *faður* eller *broður*, kan icke avgöras. Efter 42—45 **hrfa** eller **arfa** 'arvinge' har utan tvivel följt ett personnamn, men detta är helt förstört.

495. Husby-Långhundra kyrka.

Pl. 97.

Litteratur: B 215, L 580, D 2 : 176. J. Bureus, F a 5 n:r 197; J. Peringskiöld, F l 5: 1 n:r 32 a, Monumenta 3, bl. 17; O. Celsius, Svenska runstenar (F m 60) 2, s. 89, 174; UFT h. 4 (1875), s. 34; E. Brate, Anteckningar 1914 (ATA); Sveriges kyrkor: Uppland Bd 3, h. 1 (1921), s. 109.

Äldre avbildningar: Bureus, kopparstick (i F f 6 n:r 208); Peringskiöld, teckning (F l 5 : 1), träsnitt (i F l 5: 1, Monumenta och B 215); Dybeck a. a.; Brate foto 1914 (ATA).

Runstenen finnes icke upptagen i Bureus' anteckningsbok (F a 6). I hans renskrift »Sueorum Runæ» (F a 5) finnes insatt en liten lapp, på vilken inskriften är anförd jämte anteckningen »3 Julij 1646 Ligger i Kyrkodören i Husby Longhundrad». Den har sålunda först vid en ganska sen tidpunkt blivit bekant för Bureus. Den finnes icke omtalad i *Ransakningarna*. Peringskiölds teckning (F l 5: 1) har överskriften: »Husseby Långhundrat i Kyrkiodören», och hans träsnitt i *Monumenta*: »I Kyrkedörren» (B 215 och L 580: »I Kyrkodören»). Av Bureus' kopparstick och Peringskiölds teckning framgår, att stenen har legat som tröskel i själva kyrkodörren med toppen och fotstycket delvis dolda under de framskjutande dörrposterna. Något ovanför mitten var stenen brusten i två delar. På samma plats låg stenen kvar ännu 200 år senare; Dybeck meddelar: »En i fyra delar spräckt och delvis öfvermurad runsten som ligger i Husby kyrkas södra dörr mellan kyrkan och vapenhuset. Det nedersta stycket af stenen finnes icke.» Någon gång i slutet av 1800-talet eller början av 1900-talet har stenen blivit upptagen och de olika styckena insatta i sakristians västra vägg utantill. Sammanlagt finnas 5 stycken här bevarade: A 0,60×0,57 cm., B 0,45×0,36 m., C 0,35×0,25 m., D 0,59×0,57 m., E 0,16 m.

Blågrå granit. De bevarade delarna ge en sammanlagd höjd av ung. 1,60 m. Nedtill var emellertid ett stycke avslaget och förkommet redan då stenen satt som tröskel i kyrkdörren. Den ursprungliga höjden har därför varit omkr. 2 m. Stenen synes ha varit bredast upptill, omkr. 0,90 m. Ristningen är ganska tydlig.

Inskrift (med det inom [ ] supplerat efter äldre källor):

A: **- iʀ × auk × inki[f]** (5, 10) B: **a̤s̤t̤r̤[× au]** (15) C: **[k] × [inki]mu** (20) D: **ntr × þaiʀ × uaʀu × b̤r̤[uþr ×]** (25, 30, 35, 40)

E: **s** A: **uniʀ × s - . . . ×** (45)

. . . ok Ingifastr ok Ingimundr, þæiʀ vaʀu brøðr, syniʀ . . .

». . . och Ingefast och Ingemund, de voro bröder, söner . . .»

Till läsningen: Av r. 1 synes endast ett litet snett streck nedtill nära ramlinjen; runan har säkerligen varit **r**. 2—3 **iʀ** äro tydliga. 11 **f** är förstört. Ristningen på stycket B är svårt sliten. Av runorna 12—15 **astr** finnas endast rester i behåll. Av 16 **a** finns möjligen spår, men 17 **u** är helt borta. Av de följande runorna 18—20 **k × inki** finns endast nedre delen i behåll. 23—24 **mu** är tydligt. Därefter fortsätter ristningen på stycket D, som jämte A är det bäst bevarade av stenen. Av 36 **b** finns endast den översta tredjedelen bevarad, av 37 **r** endast hst och en svag rest av bst. Därefter är ett stycke av stenen förlorat med runorna 38—40 **uþr ×**.

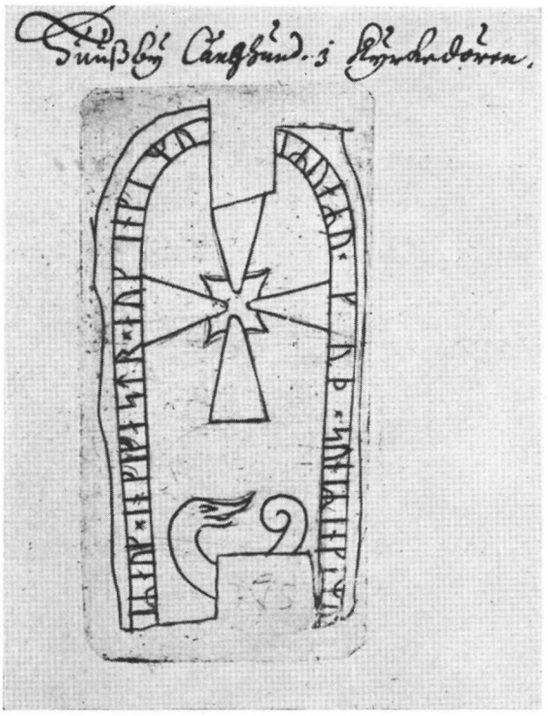

Fig. 232. U 495. Husby-Långhundra kyrka. Efter kopparstick av Bureus.

På det minsta stycket E finns endast runan 41 **s** och översta delen av hst i 42 **u**. Nedre delen av runan jämte återstoden av inskriften finns på stycket A. 42 **u** är icke stunget. Av sista runan finns endast en halv hst i behåll.

Bureus (F a 5): **ᛁᚱ × auk × inkifastr × auk inkimu***nt* *þ*ᛁᚱ **uaru × kiuþ sunir inkimu***nts*. De runor, som här ha tryckts med *kursiv* (*nt* *þ* och *nts*), äro av Bureus inramade, d. v. s. icke lästa utan endast antagna. På det första stället var ett stycke av inskriften dolt under muren; här kan alltså Bureus' konjektur ersättas av senare läsningar. Vid det andra stället var däremot den bevarade delen av runstenen definitivt slut. Betänkligare är emellertid, att även Bureus' läsning av de föregående runorna **inkimu** knappast kan vara riktig. Så många runor kunna för det första icke ha varit synliga. Peringskiölds teckning har endast en runa, varefter muren stöter till. Vidare är den första runan (r. 46) alldeles klart ett **s**; den v. stapeln går visserligen långt ned mot nedre ramlinjen, varför man mycket väl kan förstå Bureus' och Peringskiölds felläsning av den som **i**. På Bureus' läsning av inskriftens sista namn är därför tyvärr ingenting att bygga. — Mycket förklarlig är Bureus' felläsning av r. 36—40 som **kiuþ**. Att 40 **r** har varit skadad, kanske förstörd, framgår av Peringskiölds teckning. 36 **b** var kanske redan på 1600-talet skadad. Och bst i 37 **r** står i kanten av en spricka. Kopparsticket har i stället **kuþ**. — Peringskiöld: **ᛁᚱ × auk × inkifastr ᚼ auk × inkimu ... ᛁᚱ × uaru × bṛuþṛ × sunir × i ...** — Dybeck: **ᛁᚱ × auk × inki - ast - - uk × - - - - mu ... uaru × ... sunir ...** Mellersta delen av runstenen var svårt skadad genom trampning, under det att övre och nedre delarna voro vida bättre bevarade. — Brate: 1—3 **ṛiᚱ**, 46—47 **si**.

Inskriften har börjat med ett mansnamn på **ᛁᚱ**. Det kan ha varit *Þorir*. Det sista ordet har varit ett mansnamn i genitiv. Det har sannolikt haft en förled *Sig-* (**sik** eller **sih**), men dock varken varit *Sigmundr* eller *Sigfastr*. Man kan nämligen beräkna, att det måste ha varit tecknat med 5—6 runor (inkl. genitivändelsen), knappast mera; det avslutande skiljetecknet i den inåtböjda runslingan finnes bevarat.

Inskriftens formulering är egendomlig och rätt enastående. Det omtalas icke någon, över vilken stenen skulle vara rest. Inskriften börjar med namnen på tre män, Torir(?) och Ingefast och Ingemund. Säkerligen ha dessa låtit resa stenen, ehuru detta icke uttryckligen meddelas. »De voro bröder, söner till Sig—.» Det troliga är väl, att fadern är död, då inskriften ristas, och att stenen har blivit rest till minne av honom. Det förefaller sannolikt, att inskriften har haft en fortsättning, som i så fall torde ha funnits på en annan sten. Runstenen skulle då ha utgjort den ena av de två stenarna i ett dubbelmonument.

Om namnet *Ingifastr* se E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 100. Om *Ingimundr* se Sö 194 och U 72.

Husby-Långhundra kyrka.

Dybeck uppger (*Sverikes runurkunder* 2, s. 20), att »en större, hel runsten lärer för flera år sedan legat med nedåt vänd ristning i kyrkans golf. Han upptogs, krossades och användes.»

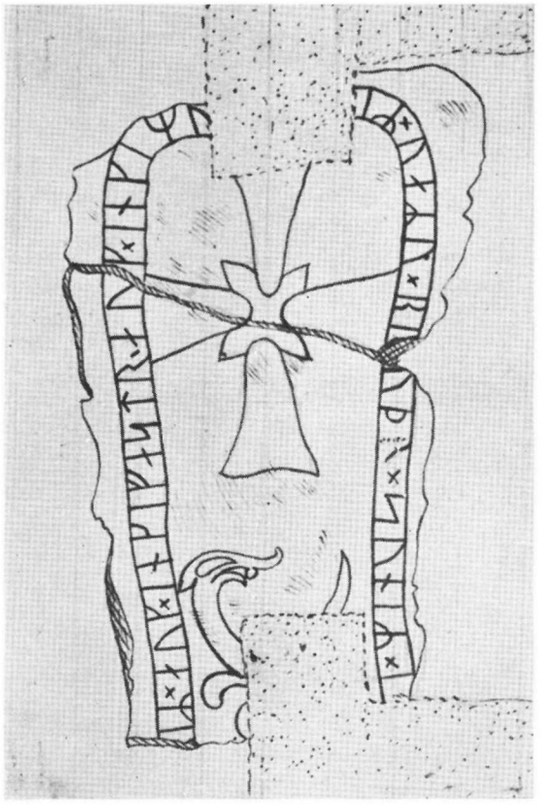

Fig. 233. U 495. Husby-Långhundra kyrka. Efter teckning av Peringskiöld.

Fig. 234. U 495. Husby-Långhundra kyrka. Efter B 215.

Kyrkoherden i Vidbo och Husby-Långhundra S. Andersson anmälde den 17.11. 1919, att »vid schaktning av jord i ett stall, 'kyrkstall', i Husby-Långhundra en del av en runsten anträffats. Det är till formen en fyrkant, ena diagonalen drygt 30 cm., den andra diagonalen knappt 20 cm. Det är ej uteslutet, att mera av samma sten finnes på samma plats, men grävning har ej vidare företagits. Runstensfragmentet är omhändertaget och förvaras f. n. i expeditionslokalen.» Fragmentet har förgäves eftersökts 1936 och 1945 men icke kunnat återfinnas.

496. Tibble, Husby-Långhundra sn.

Pl. 97.

Litteratur: B 214, L 583, D 2: 179. J. Bureus, F a 6 s. 203 n:r 186 (Rhezelius' uppteckning), F a 5 n:r 194, F a 1 s. 48; J. Rhezelius, F l 2 n:r 19; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, F l 5: 1 n:r 31, Monumenta 3, bl. 18; O. Celsius, Svenska runstenar (F m 60) 1, s. 308, 2, s. 161; N. R. Brocman, Sagan om Ingwar Widtfarne (1762), s. 234; UFT h. 4 (1875), s. 35; brev från fil. d:r A. Julius till O. Almgren $^{18}/_{10}$ 1909 (ATA); E. Brate, Anteckningar 1914 (ATA).

Äldre avbildningar: Rhezelius, teckning (F l 2 n:r 19); Bureus, kopparstick (F f 6 n:r 82); Peringskiöld, teckning (F l 5: 1 n:r 31), träsnitt (i F l 5: 1, Monumenta och B 214); Dybeck a. a.; Brate foto 1914 (ATA).

Runstenen står rest på åkern SÖ om gården Tibble n:r 3, omkr. 45 m. från gårdstomten och omkr. 70 m. N om vägen som leder till gården. Stenen är sönderslagen och mycket defekt. Utom huvuddelen finnas tre mindre lösa stycken i behåll, alla tillhörande toppen. Hela vänstra sidan av stenen är avslagen och förkommen, med inskriftens början; därjämte ett stycke av mitten med rundjurets nacke och hals. Mitt på h. sidan är ett stort stycke avslaget, varvid flera runor ha gått förlorade. — Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Lindholm».